WARIES QUIZBOEKEN

De grote taalquiz

200 vragen met uitleg, om samen te spelen

Uitgeverij Waries

Zo speel je

In dit boek staan 200 vragen in 20 rondes van 10. Speel ze allemaal op één avond, of verdeel ze over een paar keer.

De quizmaster

Eén speler is de quizmaster. Die leest de vragen voor, houdt de tijd in de gaten en kijkt achterin het boek wat het goede antwoord is.

Teams

Speel alleen, met z'n tweeën of in teams. Elk team schrijft zijn antwoorden op een papiertje. Overleggen mag, voorzeggen niet!

Punten

Elk goed antwoord is 1 punt. Na elke ronde leest de quizmaster de antwoorden voor en noteert de punten op het scoreblad achterin.

De schatvraag

De laatste vraag van elke ronde is een schatvraag. Het team dat het dichtst bij het goede getal zit, krijgt 2 punten.

De uitleg

Bij elk antwoord staat een korte uitleg. Lees die hardop voor: zo steekt iedereen er iets van op, ook wie het fout had.

Soorten vragen

Elke ronde heeft een mix van vier soorten vragen.

MEERKEUZE
Kies uit vier antwoorden: A, B, C of D. Lees ze alle vier voor.

WAAR OF NIET WAAR
Een bewering. Klopt die, of klopt die niet?

OPEN VRAAG
Er staan geen antwoorden bij: dit moet je echt weten.

SCHATVRAAG
Noem een getal. Wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten.

Tips voor een geslaagde quiz

- Geef bij elke vraag ongeveer een halve minuut bedenktijd.
- Joker: elk team mag één keer per quiz een joker inzetten. De punten van die ronde tellen dan dubbel. Zeg het wel voordat de ronde begint!
- Gelijke stand aan het eind? Dan wint het team dat bij de laatste schatvraag het dichtst in de buurt zat.
- Speel je met jong en oud? Geef kinderen bij open vragen gerust een hint.

Zo vind je de antwoorden

Bovenaan elke ronde staat op welke pagina de antwoorden en de uitleg staan. Bij de antwoorden staat weer waar de vragen van die ronde beginnen.

Inhoud

Zo speel je **3**

1 Spreekwoorden aanvullen 6
2 Wat betekent dit gezegde? 8
3 Zeemanstaal 10
4 Dieren in de taal 13
5 Het lichaam in de taal 15
6 Eten en drinken in gezegden 17
7 Kleuren en getallen 19
8 Oude ambachten en gebruiken 22
9 Bijbel en oudheid 24
10 Woorden met een verhaal 26
11 Woorden naar mensen 28
12 Woorden naar plaatsen 30
13 Leenwoorden uit het Frans 32
14 Uit Indië en Suriname 34
15 Jiddisch en Bargoens 36
16 Van Arabisch tot Azteeks 37
17 Nederlands in den vreemde 39
18 Aan elkaar of los 41
19 Werkwoorden en d of t 43
20 Meervoud en verkleinwoord 45

Antwoorden en uitleg **47**
Scorebladen **67**

RONDE 1 · 10 VRAGEN

1 Spreekwoorden aanvullen

Antwoorden en uitleg: p. 47

1 Hoe gaat het spreekwoord verder dat begint met ‘Wie wat bewaart’?

- **A** die krijgt wat
- **B** die weet wat
- **C** die heeft wat
- **D** die vindt wat

2 Hoe gaat het spreekwoord verder dat begint met ‘Beter één vogel in de hand dan’?

- **A** drie op het dak
- **B** honderd in het bos
- **C** twee in het nest
- **D** tien in de lucht

3 OPEN VRAAG

Een van de kortste Nederlandse spreekwoorden telt twee woorden en begint met ‘Rust’. Wat is het tweede woord?

4 Volgens het spreekwoord doet men iets pas als het kalf verdronken is. Wat?

- **A** De put dempen
- **B** De buren roepen
- **C** Een nieuw kalf kopen
- **D** Een hek bouwen

5 Wat krijgt volgens het spreekwoord op zijn neus wie het onderste uit de kan wil hebben?

- **A** De bodem
- **B** Het deksel
- **C** De pollepel
- **D** De droesem

6 Ledigheid is des duivels oorkussen. Wat is een 'oorkussen'?

- **A** Een zitkussen
- **B** Een hoofdkussen
- **C** Een speldenkussen
- **D** Een oorwarmer

7 Wat betekent 'De kruik gaat zo lang te water tot hij barst'?

- **A** Wie steeds risico neemt, gaat een keer onderuit
- **B** Wie te veel drinkt, wordt vanzelf ziek
- **C** Oude spullen gaan vaak het langst mee
- **D** Wie geduld heeft, krijgt uiteindelijk zijn zin

8 **WAAR OF NIET WAAR?**

In 'Schoenmaker, blijf bij je leest' is de leest de werkplaats van de schoenmaker.

9 Bij welke zeventiende-eeuwse dichter staat al: 'Al is de leugen wonder snel, de waerheyt achter-haeltse wel'?

- **A** Gerbrand Bredero
- **B** P.C. Hooft
- **C** Joost van den Vondel
- **D** Jacob Cats

9 Wat bedoel je met ‘Met hoge heren is het kwaad kersen eten’?

- **A** Van machtige mensen moet je geen voordeel verwachten
- **B** Deftige mensen eten liever geen fruit
- **C** Wie hoog klimt, kan diep vallen
- **D** Je moet geen kersen van andermans boom plukken

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

‘Met een korreltje zout nemen’ gaat mogelijk terug op een tegengif met een korrel zout erbij, in de encyclopedie van Plinius de Oudere. Rond welk jaar na Christus rondde hij de eerste delen af?

7 RONDE 7 · 10 VRAGEN

Kleuren en getallen

Antwoorden en uitleg: p. 53

1 Wat overkomt je als je ‘een blauwtje loopt’?

- **A** Je verdwaalt
- **B** Je wordt afgewezen
- **C** Je bent heel verlegen
- **D** Je hebt het koud

2 Je werkte ‘een blauwe maandag’ ergens. Hoe lang was dat?

- **A** Alleen op maandagen
- **B** Maar heel kort
- **C** Precies een week
- **D** Jarenlang

9 Nicotine is genoemd naar de Fransman Jean Nicot. Waarom?

- **A** Hij verbood als eerste het roken in de kerk
- **B** Hij ontdekte dat tabak verslavend is
- **C** Hij bracht de tabaksplant vanuit Portugal naar Frankrijk
- **D** Hij opende de eerste tabakswinkel van Parijs

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

Hoe oud was Louis Braille toen hij zijn puntschrift voor het eerst aan anderen liet zien?

12 RONDE 12 · 10 VRAGEN

Woorden naar plaatsen

Antwoorden en uitleg: p. 58

1 Het woord jeans betekent eigenlijk ‘van’ een bepaalde stad. Welke stad?

- **A** Genève
- **B** Genua
- **C** Gent
- **D** Jena

2 Welke vrucht noemden de Romeinen een ‘Perzische appel’?

- **A** De pruim
- **B** De abrikoos
- **C** De granaatappel
- **D** De perzik

3 **WAAR OF NIET WAAR?**

De bajonet, het steekwapen op een geweer, is genoemd naar de Franse officier die hem uitvond.

8 Schaakmat gaat terug op een Arabische uitdrukking. Wat betekent die?

- **A** De koning is dood
- **B** De toren valt
- **C** Het spel is uit
- **D** Ik heb gewonnen

9 **WAAR OF NIET WAAR?**

Dat veel Europese talen een woord als ‘thee’ of ‘tea’ gebruiken, komt vooral door de Nederlanders.

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

Het woord kangoeroe werd voor het eerst opgetekend tijdens de reis van James Cook, bij de Endeavourrivier in Australië. In welk jaar?

17

RONDE 17 · 10 VRAGEN

Nederlands in den vreemde

Antwoorden en uitleg: p. 63

1 Welk Engels woord komt van het Nederlandse ‘baas’?

- **A** Bus
- **B** Bass
- **C** Base
- **D** Boss

2 **WAAR OF NIET WAAR?**

Het Engelse woord ‘skate’ komt van ons woord schaats.

3 Van welk Nederlands gerecht komt het Amerikaanse woord ‘coleslaw’?

- **A** Hutspot
- **B** Koolsla
- **C** Zuurkool
- **D** Koolsoep